

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Wijk bij Duurstede houdende regels omtrent preventie en handhaving alcohol

Inleiding

Dit Preventie- en Handhavingsplan (PHP) laat zien welke acties en maatregelen de gemeente Wijk bij Duurstede onderneemt om alcoholgebruik onder jongeren te voorkomen en terug te dringen. Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met Stichting Binding, GGD Utrecht, politie Heuvelrug en het Revisus Lyceum.

Op grond van de Drank- en Horecawet (artikel 43a) heeft de gemeente onder andere de verantwoordelijkheid voor de controle op de naleving van de Drank- en Horecawet (DHW) en heeft de wetgever bepaald dat de gemeenteraad iedere vier jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol vaststelt.

Alleen met een combinatie van (alcohol)preventie, regelgeving en handhaving kunnen we het gebruik van alcohol onder jongeren effectief tegen gaan. Dit houdt dan ook in dat meerdere afdelingen binnen onze gemeente – en ook meerdere type maatregelen – worden ingezet bij de aanpak van alcoholproblematiek.

In februari 2018 heeft de gemeenteraad de Maatschappelijke agenda Wijk bij Duurstede vastgesteld. Dit nieuwe beleidskader van de gemeente voor het hele sociaal domein gaat uit van draagkracht en draaglast van inwoners. Hierachter zit de gedachte dat de gemeentelijke inzet vooral gericht is op het versterken en behouden van draagkracht enerzijds en het beperken van de draaglast anderzijds. Preventie is daarvan een belangrijk onderdeel:

Het plan is integraal, meetbaar en betreft een breed scala aan gemeentelijke diensten waarbij alcoholgebruik en de preventie ervan met name onder de jongeren, om de hoek komt kijken. Preventie van en voorlichting over alcoholgebruik verdienen onverkort onze aandacht.

Hoofdstuk 1: Probleem- en risicoanalyse

Feiten en cijfers over alcoholgebruik onder jongeren

In het kort zien we in de afgelopen periode in Nederland de volgende trends:

- De startleeftijd waarop jongeren gaan drinken is omhoog gegaan;
- Jongeren onder de 16 jaar zijn minder gaan drinken;
- Als jongeren drinken, drinken ze veel. Binge drinken (5 glazen of méér drinken) blijft onverminderd hoog.

In 2003 waren Nederlandse jongeren koplopers in Europa als het ging om binge drinken (Hibell e.a., 2004). Afgelopen decennium is sterk ingezet op het voorkomen van alcoholgebruik door jongeren onder de 16 jaar. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen en leidde tot een spectaculaire afname in het drankgebruik onder jonge pubers (Verdurmen e.a., 2012). Na verhoging van de leeftijdsgrens in 2014 neemt het alcoholgebruik onder jongeren jonger dan 16 jaar verder af. Het binge drinken onder de jongeren die wel alcohol drinken blijft echter erg hoog.

De landelijke trends zijn ook te zien in de gemeente Wijk bij Duurstede. Het percentage jongeren dat aangeeft de afgelopen vier weken alcohol te hebben gedronken is aanzienlijk gedaald van 45% in 2012 naar 27% in 2016. Ook het percentage van het totaal aantal jongeren dat zegt regelmatig meer dan vijf

glazen alcohol per gelegenheid (binge drinken) te drinken is afgenomen van 36% in 2012 naar 18% in 2016.

Wat echter onverminderd hoog blijft en daarmee ook zorgelijk is dat tweederde van de alcohol drinkende jongeren aangeeft de afgelopen maand vijf drankjes of meer per gelegenheid te hebben gedronken. Ook zegt 14% van de jongeren de afgelopen vier weken dronken of aangeschoten geweest te zijn. Hoewel dit percentage gedaald is, is dit nog steeds een hoog percentage gezien de leeftijd (13- en 17-jarigen) van de jongeren.

Het percentage ouders dat alcoholgebruik van hun kind(eren) niet afkeurt is sinds 2012 gedaald van 56% naar 47%. Dit geeft wel aan dat het gebruik van alcohol sociaal en economisch diep in onze samenleving is geworteld. Uit onderzoek van het Trimbos Instituut blijkt dat leerlingen minder vaak alcohol drinken als ouder hier duidelijke regels over stellen. Uit hetzelfde onderzoek komt naar voren dat leerlingen van het VMBO basis minder vaak duidelijke ouderlijke regels op het gebied van alcohol rapporteren van leerlingen van andere schoolniveaus.

Feiten en cijfers over alcoholgebruik volwassenen en senioren

Volgens de landelijke cijfers van Volksgezondheidszorg (2018) dronk in 2017 9,2% van de 18-plussers overmatig alcohol: 11,5% van de mannen en 7,0% van de vrouwen. Overmatig drinken betekent meer dan 21 glazen alcohol per week drinken voor mannen en voor vrouwen meer dan 14 glazen per week. Overmatig drinken komt het meest voor bij jongvolwassenen onder de dertig en het minst voor bij dertigers. Voor de regio Utrecht wordt door de GGD om de vier jaar de gezondheidsmonitor afgenomen. Hieruit blijkt dat in Wijk bij Duurstede het overmatig alcoholgebruik onder volwassenen (19 – 65 jaar) in 2016 gelijk is gebleven t.o.v. 2012 met een percentage van 21%. Het overmatig alcoholgebruik onder senioren is wel gestegen van 21% in 2012 naar 28% in 2016.

Alle cijfers met betrekking tot alcoholgebruik onder jongeren, volwassenen en senioren zijn terug te vinden in bijlage 1.

Risico's alcoholgebruik

Te veel en te vaak alcohol drinken is een risicofactor voor ongeveer 60 verschillende ziekten waaronder kanker, hart- en vaatziekten, long- en leverziekten (WHO, 2011). Als jongeren in hun puberjaren veel drinken, neemt de kans toe dat ze later problemen met hun drankgebruik krijgen. De laatste jaren is er meer aandacht gekomen voor de gevolgen van alcohol voor de ontwikkeling van het puberbrein. De hersenen ontwikkelen zich tot gemiddeld het 24e jaar. Alcohol verstoort die ontwikkeling en dat kan van invloed zijn op het karakter en gedrag van jongeren. Daarnaast lopen jongeren meer risico's op alcoholvergiftigingen, (verkeers)ongevallen, onveilig seksueel gedrag, zijn ze onder invloed van alcohol vaker betrokken bij vandalisme en uitgaansagressie. Jongeren die vroeg beginnen met drinken presteren over het algemeen slechter op school en verzuimen vaker. Kortom, alcohol is een riskante stof voor jongeren in ontwikkeling.

Naleving leeftijdsgrens

Uit landelijk onderzoek in 2016 (Kruize et al., 2016) blijkt dat de leeftijdsgrenzen gemiddeld door 38% van de verstrekkers wordt nageleefd. Vooral de ketensupermarkten en slijterijen doen het hierbij goed; ruim 60% van hen hanteert de leeftijdsgrenzen zoals het moet. Echter, bij cafetaria's, horecagelegenheden en sportkantines (17%) is er nog veel winst te behalen wat betreft het naleven van de leeftijdsgrenzen. Bij deze alcoholverkopers hanteert slechts 29% (cafetaria's), 21% (horeca) en 17% (sportkantines) de leeftijdsgrenzen op een correcte wijze. Uit ditzelfde onderzoek blijkt dat het vragen naar het identiteitsbewijs van de aspirant koper een belangrijk instrument is in de naleving van de leeftijdsgrenzen (Kruize et al., 2016).

Hoofdstuk 2: Beleidsfocus

Integrale benadering is een cruciaal kenmerk van effectief alcoholbeleid. Om deze reden focust dit plan zich op zowel handhaving als preventie.

Wetenschappelijke studies laten zien dat een integrale benadering van de problematiek rondom alcohol een cruciaal kenmerk is van effectief alcoholbeleid (Reynolds, 2003). Recent onderzoek van het RIVM Centrum voor Gezond Leven, het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid STAP en het Trimbos-instituut bevestigt dat beleid op het gebied van alcoholmatiging het meest effectief is als het integraal wordt aangepakt (Mulder, Bovens, Franken & Sannen, 2013).

De belangrijkste pijlers waarop alcoholbeleid dient te zijn gebaseerd, zijn :

1. Regelgeving (grenzen stellen),
2. Handhaving (grenzen bewaken)
3. Educatie (grenzen overdragen, publiek draagvlak, bewustwording)

De pijlers staan deels op zichzelf maar overlappen elkaar ook. Juist in de overlap zien we het integrale preventiebeleid terug.

(Figuur 1)

Dit plan geldt voor vijf jaar (2018 – 2022), met als voornaamste reden dat de gemeenten verplicht zijn om elke vier jaar een preventie- en handhavingsplan alcohol op te stellen. De lokale nota gezondheidsbeleid is een integraal onderdeel van de Maatschappelijke Agenda die als beleidskader dient voor het Sociaal Domein. Hiermee legt de wet een directe link met de Wet publieke gezondheid.

Het preventiemodel van Reynolds is gebaseerd op de systeemtheorie van Holder die duidelijk maakt dat alcoholgebruik altijd een resultaat is van een combinatie van factoren. De persoon, zijn sociale omgeving, het aanbod van alcoholhoudende drank en het overheidsbeleid vormen samen een systeem dat uiteindelijk de keuze van de gebruiker bepaalt. Holder laat daarmee zien dat alcoholpreventie nooit alleen op het individu gericht kan zijn. Het meest succesvol zijn strategieën die vooral de omgeving van de drinker beïnvloeden. En in die omgeving van de jonge drinker spelen alcoholverstrekkers, scholen en ouders een belangrijke rol. In dit preventie- en handhavingsplan staat daarom de omgeving van de jonge drinker centraal.

Doelgroep en -setting

Einddoelgroep van dit preventie- en handhavingsplan zijn jongeren en jongvolwassenen tot 24 jaar. Het accent ligt nadrukkelijk op de groep onder de 18 jaar, waarbij het binge drinken extra aandacht krijgt voor de totale doelgroep tot 24 jaar. Het is bekend dat de gezondheidsschade van alcoholgebruik het grootst is onder de 18 jaar. Jongeren onder de 18 jaar zijn fysiek nog niet geheel volwassen en vooral de hersenen zijn nog in ontwikkeling. Alcohol kan deze ontwikkeling schaden. Met dit gegeven in het achterhoofd heeft de centrale overheid de leeftijdsgrens voor verkoop én bezit van alcohol gesteld op 18 jaar. Het toezicht op de naleving van deze leeftijdsgrens wordt als een belangrijke prioriteit beschouwd binnen het gemeentelijk preventie- en handhavingsbeleid. De uitgaansavonden zijn een belangrijk risico moment voor het binge drinken. Gezien de ontwikkeling van de hersenen t/m 24 jaar, de oververtegenwoordiging van de leeftijdsklasse tot 24 jaar in het uitgaansleven én de relatie van alcohol met het uitgaansleven (met de daarbij behorende risico's op dronkenschap, soms uitmondend in een intoxicatie) blijft dit een belangrijk aandachtspunt. Naast gezondheidsproblematiek is veiligheidsproblematiek een belangrijke motivatie om aandacht te besteden aan deze leeftijdsgroep.

Naast de doelgroep jongeren constateren we dat het alcoholgebruik onder volwassenen stabiel blijft, maar onder senioren toeneemt. Er is nog weinig onderzoek gedaan naar het alcoholgebruik onder deze doelgroep, maar het heeft de komende jaren onze aandacht en we volgen de ontwikkelingen op de voet.

Doelstellingen

De algemene doelstelling is dat het alcoholgebruik onder jongeren van 12 tot 18 jaar in 2022 verder is afgenomen in vergelijking met het gebruik in 2016.

Hierbij zijn de volgende subdoelstellingen geformuleerd:

- Het percentage jongeren onder de 18 jaar dat aangeeft de afgelopen maand gedronken te hebben is gedaald van 27% in 2016, naar 15% in 2022.
- In 2022 is het percentage jongeren dat aan binge drinken doet, gedaald naar 10% ten opzichte van 18% in 2016.
- Onder de jongeren die alcohol drinken is het binge drinken afgenomen van 67% in 2016 naar 50% in 2022.
- In 2022 is het aantal ouders dat achter de norm: 'geen alcohol onder de 18 jaar' staat verder toegenomen. Het percentage ouders dat alcoholgebruik van hun kind niet afkeurt gedaald van 47% in 2016 naar 30% in 2022.
- Door de aanstelling van een tweede BOA komt er meer inzicht in de naleving van de leeftijdsgrenzen door alcoholverstrekkers.

Daarnaast is de algemene doelstelling voor volwassenen en senioren dat het alcoholgebruik onder deze doelgroep niet in 2022 niet verder toeneemt ten opzichte van 2016.

Hoofdstuk 3: Preventie en acties

Zoals aangegeven in hoofdstuk twee is het van belang dat er integrale benadering plaatsvindt om zo doende het alcoholgebruik terug te dringen. In dit hoofdstuk wordt vooral ingegaan op de pijler educatie waarbij bewustwording en beïnvloeding van de sociale norm centraal staat. Bewustwording draagt in belangrijke mate bij de gewenste gedragsverandering: iedereen vindt het vanzelfsprekend dat je geen alcohol drinkt onder de 18 jaar en daarboven met mate. Nog beter is dat je tot je 21ste jaar geen alcohol drinkt. Het is echter niet vanzelfsprekend dat jongeren, ouders en alcoholverstrekkers zich voldoende bewust zijn van de risico's van alcohol. Ouders onderschatten systematisch hoeveel hun kinderen drinken. Ze denken bovendien veelal dat het gedrag van hun puber volledig wordt bepaald door peers (o.a. vrienden), terwijl zij wel degelijk ook zelf invloed hebben op het alcoholgebruik van hun kinderen (van der Vorst, 2006). De beschikbaarheid van alcohol in huis en het stellen van regels zijn geschikte instrumenten om alcoholgebruik tegen te gaan. Uit onderzoek blijkt dat kinderen van ouders die geen duidelijke regels hebben afgesproken en geen leeftijdsgrens hebben gesteld voor het drinken van alcohol al op jongere leeftijd beginnen met drinken. Ze drinken bovendien vaker dan jongeren waarvan de ouders wel een leeftijdsgrens hebben gesteld. Vroegtijdig voorlichting geven over gevolgen van het overmatig nuttigen van alcohol en de wet- en regelgeving is daarom essentieel.

Op basis van overleg met de verschillende partijen uit het werkveld is onderzocht welke acties mogelijk en wenselijk zijn binnen de gemeente. Deze partijen zijn: de politie, het jongerenwerk, Stichting Binding, GGD regio Utrecht, BOA's, onderwijs, horeca en sportverenigingen. Voor verschillende aandachtsgebieden zijn acties geformuleerd.

Aandachtsgebied	Preventie
Detailhandel	<ul style="list-style-type: none"> Kijken naar de mogelijkheden en wensen/behoefte voor de ondernemers v.w.b. het onderkennen van minderjarigen.
Horeca/ evenementen	<ul style="list-style-type: none"> Tijdens het jaarlijks georganiseerde horecaplatform en evenementenavond, wordt er voorlichting gegeven aan de horecaondernemers en organisatoren van evenementen over alle ins- en outs op alcoholgebied.
Thuis/ouders	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten bij landelijke campagnes NIX18- en NIX zonder IDom onder andere ouders bewust te maken van hun verantwoordelijkheid aangaande het alcoholgebruik van hun kinderen. Via basis- en middelbare scholen de ouders op bijvoorbeeld ouderavonden/ bijeenkomsten informeren over en tips geven m.b.t. alcoholgebruik bij pubers In overleg met Loket Wijk kijken welke mogelijkheden er nog meer zijn om met de ouders in gesprek te komen
Sportverenigingen	<ul style="list-style-type: none"> Kijken naar de mogelijkheden en wensen/ behoeftes voor het aanbieden van de Instructie Verantwoord Alcoholgebruik Inzetten op dialoog en ondersteuning van sportaanbieders en ouders over het 'niet schenken onder de 18 jaar'
Scholen	<ul style="list-style-type: none"> Subsidiëren van voorlichtingsaanbod op het Revius en ondersteuning bieden bij vormgeven alcoholbeleid Jongerenwerk(ers) rol geven in voorlichting op scholen en laten samenwerken met voorlichtende partij(en) Het Revius is een alcoholvrije school en heeft verschillende afspraken gemaakt met de leerlingen om het alcoholgebruik onder de 18 te voorkomen en risico's van alcoholmisbruik zoveel mogelijk te beperken. In overleg met de basisscholen inventariseren of er behoefte is aan weerbaarheidscursussen voor leerlingen zodat zij nee durven te zeggen.
Vroegsignalering	<ul style="list-style-type: none"> Preventiegesprekken door politie en jongerenwerkers Deskundigheidsbevordering van betrokkenen op het gebied van alcoholpreventie, zoals huisartsen, loket Wijk, BOA's, politie, onderwijs, etc.

Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> • Lokale samenwerking bevorderen tussen de partijen die zich bezig houden met alcoholpreventie: Revius, politie, BOA's, jongerenwerk • Aansluiting zoeken met regiogemeenten in de aanpak van alcoholgebruik, zowel op gebied van preventie als handhaving
---------------------	---

Hoofdstuk 4: Toezicht- en handavingsstrategie

Met de gewijzigde Drank- en Horecawet (DHW) is de gemeente toezichhouder geworden voor de DHW. Handhaving van de wetgeving rond alcohol is dus een relatief nieuwe taak voor de gemeente. De gemeentelijke prioriteit in dit plan, ligt zowel als het gaat om preventie als om handhaving, bij de problemen rondom alcoholverstrekking aan minderjarigen en het voorkomen van dronkenschap onder (jong)volwassenen. Deze doelstellingen sluiten aan bij de volgende wettelijke bepalingen:

Leeftijdsgrens 18 jaar

- Artikel 20, (lid 1 en 4) van de DHW. Oftewel het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank aan een persoon van wie niet is vastgesteld dat deze de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt en het duidelijk zichtbaar aangeven van de leeftijdsgrens;
- Artikel 45 van de DHW. Het verbod op het aanwezig hebben van alcohol onder de 18 jaar op voor publiek toegankelijke plaatsen.

Dronkenschap/doorschenken

- Artikel 20, lid 5 van de DHW. Het verbod om personen in kennelijke staat van dronkenschap toe te laten in een horecazaak of op het terras;
- Artikel 252 Wetboek van Strafrecht. Het verbod om personen in kennelijke staat van dronkenschap alcohol te verkopen of toedienen;
- Artikel 453 Wetboek van Strafrecht. Het verbod om zich in kennelijke staat van dronkenschap op de openbare weg te begeven.

Controle en inspectie

Basiscontrole

Voordat de leeftijdsgrens/dronkenschap inspecties worden uitgevoerd is het zaak de vergunningen van in ieder geval de hotspots actueel te hebben. Met een basis-controle wordt vastgesteld of de vergunning nog op orde is (of er überhaupt een vergunning is) en of de leidinggevende ook echt aanwezig is.

Leeftijdsgrens/dronkenschap inspectie

Hotspots met een verhoogd risico krijgen een hoge controlefrequentie/intensiteit. Voor de hotspots met een beperkt risico zijn minder controles nodig. Voor hot-spots met een laag risico nog minder.

Beperking

De gemeente kan, gezien de beperkingen in capaciteit, niet alles controleren. Bij het vaststellen van handavingsprioriteiten moet ook kritisch worden gekeken hoe de beschikbare capaciteit wordt ingezet. De inspecties zullen met name in de weekenden en tijdens evenementen plaats vinden, tenzij signalen anders bepalen. Samenwerking met de politie is heel belangrijk voor dronkenschap inspecties. De gemeentelijke BOA heeft slechts de bevoegdheid om toezicht te houden op de DHW artikelen (toegang bieden aan dronken personen en naleving leeftijdsgrens). Handhaving met betrekking tot het schenken aan dronken personen is voorbehouden aan de politie.

Artikel 45

Artikel 45 in de DHW omschrijft het verbod op het aanwezig hebben van alcohol onder de 18 jaar op een voor publiek toegankelijke plaats. De mogelijkheid om jongeren te beboeten is in 2013 toegevoegd aan de wet en is zodoende een aanvulling op het bestaande handavingspallet. In 2015 communiceerden de Ministeries van VWS en VenJ dat gemeentelijke boa's in de domeinen I (Openbare ruimte) en II (Milieu, welzijn en infrastructuur) ook zonder een DHW diploma bevoegd zijn om hun opsporingsbevoegdheden toe te passen ter handhaving van artikel 45, inclusief de bevoegdheid om een strafrechtelijke geldboete op te leggen.

Voor dit artikel wordt onderscheid gemaakt tussen de openbare (buiten)ruimte en de horeca. De handhaving op artikel 45 van de DHW in de horeca geschiedt alleen door de daarvoor opgeleide DHW BOA's. De complexiteit van het uitgaansleven maakt dat goede scholing en ervaring met dit terrein noodzakelijk is om effectief te kunnen handhaven. Voor de openbare ruimte (met name daar waar jongeren overdag hangen) kan ook de BOA zonder DHW bevoegdheid handhaven.

Uitvoering van de preventie- en handavingsstrategie

In het beschrijven van de preventie- en handavingsstrategie beperken we ons tot de Leeftijdsgrens/dronkenschap inspecties.

Controlestrategie

Kern van de controlestrategie vormen de observatie inspecties. Doel van deze controles is na te gaan of de regels nageleefd worden. Hierbij is het van belang om alle informatie vast te leggen, zodat dit bij het maken van toekomstig beleid kan worden gebruikt.

Sanctiestrategie

De sanctiestrategie is een belangrijk onderdeel van de handhaving. In de sanctie-strategie is vastgelegd hoe de gemeente reageert wanneer zij constateert dat regels uit de DHW, de gemeentelijke verordening, of voorschriften die verbonden zijn aan de DHW-vergunningen en ontheffingen niet worden nageleefd. Belangrijk is dat de gemeente vooraf kenbaar maakt hoe ze gebruik maakt van de bevoegdheid tot het opleggen van sancties. Deze bevoegdheid wordt gebruikt met inachtneming van wettelijke bepalingen en algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Degene die de regels niet naleeft kan in de sanctiestrategie lezen welke overheidsreactie hij kan verwachten.

De horeca heeft een grote eigen verantwoordelijkheid om de regels van de DHW na te leven. Ondernemers, evenementenorganisatoren en de paracommercie moeten in de eerste plaats zelf het toezicht op zich nemen.

Professionele alcoholverstrekkers worden geacht op de hoogte te zijn van de DHW. Organisatoren van evenementen waar alcohol wordt verstrekt, worden gewezen op hun verantwoordelijkheid en de regels. Deze regels staan in de drank- en horecavergunning. In deze vergunning wordt omschreven op welke wijze de organisator maatregelen treft ten aanzien van alcoholmatiging. Controle hierop gebeurt steekproefsgewijs. Indien er overtredingen worden geconstateerd, zal dit besproken worden met de organisator en zal er opgetreden worden volgens de sanctie-strategie.

Controles vinden steekproefsgewijs, gericht (hotspots) en n.a.v. signalen (intern of extern) plaats. Er wordt vastgesteld, of betrokkenen zich aan de regels houden. Is dat niet het geval, dan wordt opgetreden en beboet. Op deze manier kan toezicht en handhaving effectief worden ingezet en dient het als sluitstuk van het DHW-beleid.

De afhandeling

De afhandeling van de geconstateerde overtredingen voor leeftijdsgrens en dronkenschap (doorschenken) zal plaatsvinden volgens het volgende handavings-stappenplan:

Commerciële horeca

- **1e overtreding**
Bij de eerste overtreding krijgt het verkooppunt een waarschuwing. Hierin wordt aangekondigd dat bij een nieuwe overtreding sanctionerend wordt opgetreden.
- **2e overtreding (binnen 1 jaar)**
Er wordt een bestuurlijke boete opgelegd aan het betreffende verkooppunt. De hoogte van de boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet (zie bijlage). Tevens wordt er per brief gewezen op een mogelijke intrekking DHW-vergunning of tijdelijke ontzegging alcoholverkoop.
- **3e overtreding (binnen 1 jaar)**
Intrekking of schorsen van de DHW-vergunning of ontzegging alcoholverkoop voor 3 weken.

Evenementenorganisatie

- **1e overtreding**
Bij de eerste overtreding krijgt de organisatie een waarschuwing. Hierin wordt aangekondigd dat bij een nieuwe overtreding sanctionerend wordt opgetreden.
- **2e overtreding (binnen 1 jaar)**
Er wordt een bestuurlijke boete opgelegd. De hoogte van de boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet (zie bijlage 2) Tevens wordt er een waarschuwingsbrief afgegeven waarin wordt gewezen op mogelijke uitsluiting vergunningaanvraag toekomstige evenementen.
- **3e overtreding (binnen 1 jaar)**
Ontzegging toekomstige aanvragen evenementenvergunning voor 3 jaar.

De genoemde overtredingstermijn (binnen 1 jaar) kan bij terugkerende evenementen bewust worden omzeild. Ook kunnen vergunningen voor gelijke evenementen onder andere namen/organisaties worden aangevraagd. Dit om sancties te vermijden.

Een vergunning voor het organiseren van een evenement kan vervolgens niet worden afgegeven op grond de weigeringsgronden voor een evenementenvergunning.

Paracommercie

Paracommerciële organisaties zijn vaak vrijwilligersorganisaties met veel wisselingen. Echter deze organisaties hebben dezelfde verantwoordelijk t.a.v. de verkoop van alcohol als de commerciële horeca. Verder dienen ze zich te houden aan de regels voor paracommerciële instellingen.

Hierop zal nadrukkelijk worden gewezen na een eerste overtreding. Bij een nieuwe overtreding volgen er sancties.

De afhandeling van de geconstateerde overtredingen voor leeftijdsgrens, dronkenschap (doorschenken) en regels paracommercie zal plaatsvinden volgens het volgende handavings-stappenplan:

- **1e overtreding**
Bij de eerste overtreding krijgt de organisatie een waarschuwing. Hierin wordt aangekondigd dat bij een nieuwe overtreding sanctionerend wordt opgetreden. De organisatie wordt gewezen op de regels paracommercie ten aanzien van schenktijden, bijeenkomsten van persoonlijke aard en de DHW.
- **2e overtreding (binnen 1 jaar)**
Er wordt een bestuurlijke boete opgelegd aan het betreffende verkooppunt. De hoogte van de boete is vastgelegd in het Besluit Bestuurlijke boete Drank- en Horecawet (zie bijlage 2). Tevens wordt per brief gewezen op een mogelijke intrekking DHW-vergunning of tijdelijke ontzegging alcoholverkoop.
- **3e overtreding (binnen 1 jaar)**
Intrekking of tijdelijke schorsing van de drankvergunning.

Naleving

De gemeente zal bij niet-naleving consequent optreden naar horeca, evenementen en paracommercie. Wie niet mee wil werken aan eigen verantwoordelijkheid en zelfregulering, moet voelen. Daarom worden de sancties altijd uitgevoerd.

Daarnaast kan de gemeente, afhankelijk van de ernst van de overtreding, maatwerk toepassen. Dit betekent dat in sommige situaties de gemeente een zwaardere maatregel kan opleggen dan in het stappenplan staat vermeld. Dit geldt in bijzondere gevallen en zal per situatie worden beoordeeld en toegevoegd.

Beschikbare sanctie-instrumenten

Er zijn meerdere sanctiemogelijkheden voor overtredingen van de DHW. Naast de bestuurlijke boete kan een dwangsom worden opgelegd. Bij herhaling van de overtreding kan ook de vergunning worden ingetrokken of de verkoop voor een bepaalde periode worden ontzegd. Er is onderscheid in bestuursrechtelijke en strafrechtelijke sanctiemogelijkheden:

Bestuursrechtelijk

- **Bestuurlijke boete:**
Op basis van artikel 44a van de nieuwe DHW is de burgemeester bevoegd om voor de daarin genoemde overtredingen een bestuurlijke boete op te leggen. Het opmaken van een bestuurlijke boete op basis van de DHW wordt gedaan door een door de burgemeester aangewezen toezichthouder. De bestuurlijke boete is onderdeel van de handhaving in het bestuursrecht. De bestuurlijke boete is een bestraffende sanctie. De hoogte van de bestuurlijke boete is vastgelegd in de sanctietabel Drank- en Horecawet en horeca-exploitatie Gemeente Wijk bij Duurstede, mei 2018.
- **Intrekken/schorsen DHW-vergunning:**
De burgemeester kan de DHW-vergunning intrekken op grond van de in artikel 31 van genoemde intrekingsgronden. Daarnaast kan de vergunning geschorst worden voor maximaal 12 weken op basis van artikel 32 van de DHW.
- **Toepassen last onder bestuursdwang (incl. stilleggen alcoholverkoop in de detailhandel):**
De grondslag voor bestuursdwang door de burgemeester staat omschreven in artikel 125, lid 3 van de Gemeentewet. Artikel 19a (three strikes you're out) en artikel 44 (medewerking verlenen aan een toezichthouder) van de DHW geven de burgemeester specifieke bevoegdheid tot het

toepassen van bestuursdwang. Onder bestuursdwang wordt verstaan 'het feitelijk handelen door of vanwege een bestuursorgaan tegen hetgeen in strijd met de regels is gedaan, gehouden of nagelaten'. Bestuursdwang wordt toegepast, nadat de overtreder door het bevoegd gezag in de gelegenheid is gesteld om de overtreding en de gevolgen daarvan ongedaan te maken. De kosten van de toegepaste bestuursdwang worden op de overtreder verhaald.

Three strikes you're out: Op basis van artikel 19a van de nieuwe DHW kan de burgemeester de verkoop van zwakalcoholhoudende drank stilleggen voor minimaal 1 week en maximaal 12 weken. Deze sanctie kan worden toegepast als artikel 20 (leeftijdsgrenzen) 3 keer wordt overtreden binnen een periode van 1 jaar.

- **Sluiting van een horecagelegenheid:**
Dit is een vorm van bestuursdwang op basis van artikel 174 van de Gemeentewet. Met dit instrument kan een illegale situatie daadwerkelijk worden beëindigd.
- **Opleggen last onder dwangsom:**
Op basis van artikel 5:32 van de Algemene Wet Bestuursrecht en gelet op artikel 125, lid 3 van de Gemeentewet heeft de burgemeester de bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom. Een dwangsom is de sanctie waarbij de overtreder per tijdseenheid, per overtreding of ineens een geldbedrag verbeurt, indien of zolang de overtreding voortduurt of de gevolgen daarvan niet ongedaan zijn gemaakt. De hoogte van de dwangsom is afhankelijk van de zwaarte van de overtreding.
- Het bedrag moet in een redelijke verhouding staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van de dwangsomoplegging.
- **Verwijderen van bezoekers:**
Artikel 36 van de DHW geeft de burgemeester de bevoegdheid om personen de toegang tot ruimtes te ontzeggen waar in strijd met de wet alcoholhoudende drank wordt verstrekt.

Strafrechtelijk

- De artikelen 20 lid 6 en 7, 21 en 45 van de DHW kunnen alleen strafrechtelijk worden afgedaan. Er wordt een proces-verbaal opgemaakt als een overtreding van deze artikelen wordt geconstateerd. Het Openbaar Ministerie bepaalt de hoogte van de boete;
- In de DHW is de strafbaarstelling van jongeren onder de 18 jaar geïntroduceerd (per 1-1-2014). Onder de oude DHW waren sancties alleen gericht tegen drankverstrekkers en ging de jongere vrijuit. Op basis van de nieuwe wet zijn jongeren strafbaar wanneer zij alcoholhoudende drank aanwezig hebben op 'voor het publieke toegankelijke plaatsen' (bv. horecagelegenheid of openbare weg), dus niet thuis, in een slijterij of supermarkt waar alcohol voor gebruik elders dan ter plaatse wordt verstrekt. De boete is € 45 als de jongere tussen de 12 en 16 jaar is. Bij 16 of 17 jaar is de boete € 90.

De DHW geeft gemeenten verschillende verordenende bevoegdheden. Regelgeving is geen verplichtend onderdeel van het gemeentelijke Preventie- en Handavingsplan.

Hoofdstuk 5: Financiën

Zoals verwoord in het plan wordt zowel inzet gevraagd op het vlak van preventie als aan de zijde van handhaving. Het gaat dan onder andere om de inzet van de BOA's en het subsidiëren of inzetten van projecten en activiteiten met betrekking tot preventie.

Vanuit het gezondheidsbeleid is er per jaar een bedrag van € 5.000 beschikbaar voor het subsidiëren/uitzetten van preventieactiviteiten.

Vanuit handhaving is er voor 2018 600 uur gereserveerd voor toezicht en naleving van de Drank- en Horecawet en 400 uur voor toezicht tijdens evenementen.

Dit plan kan binnen de bestaande middelen worden uitgevoerd.

Bijlage 1

Cijfers alcoholgebruik jeugd 13 – 17 jaar gemeente Wijk bij Duurstede t.o.v. regio Utrecht (m.u.v. stad Utrecht), bron: GGD regio Utrecht

	% Wijk bij Duurstede 2012	% Wijk bij Duurstede 2016	% Regio Utrecht 2016
Alcoholgebruik afgelopen 4 weken, 13-17 jarigen (klas 2 en 4)	45%	27%	27%
Bingedrinken (% totale populatie), 13-17 jarigen (klas 2 en 4)	36%	18%	18%
Bingedrinken (% van de drinkers), 13-17 jarigen (klas 2 en 4)	76%	67%	66%
Ouders keuren alcoholgebruik niet af (% van de drinkers), 13-17 jarigen (klas 2 en 4)	56%	47%	44%
Ooit dronken of aangeschoten geweest, 13-17 jarigen (klas 2 en 4)	40%	23%	23%
Laatste 4 weken dronken of aangeschoten geweest, 13-17 jarigen (klas 2 en 4)	25%	14%	13%

Cijfers alcoholgebruik volwassenen 19 – 65 jaar gemeente Wijk bij Duurstede t.o.v. regio Utrecht (m.u.v. stad Utrecht), bron: GGD regio Utrecht

	% Wijk bij Duurstede 2012	% Wijk bij Duurstede 2016	% Regio Utrecht 2016
Zware drinker (binge drinken), 19-65 jr	10%	11%	9%
Overmatige drinker (Mannen: >14 glz per wk; Vrouwen: >7 glz per wk), 19-65 jr	21%	21%	18%

Cijfers alcoholgebruik senioren 65+ gemeente Wijk bij Duurstede t.o.v. regio Utrecht (m.u.v. stad Utrecht), bron: GGD regio Utrecht

	% Wijk bij Duurstede 2012	% Wijk bij Duurstede 2016	% Regio Utrecht 2016
Zware drinker (binge drinken), 65+	5%	8%	6%
Overmatige drinker (Mannen: >14 glz per wk; Vrouwen: >7 glz per wk), 65+	21%	28%	25%
Alcoholafhankelijkheid, 65+		8%	7%

Bijlage 2 Sanctietabel Drank en Horecawet en horeca-exploitatie Gemeente Wijk bij Duurstede

APV: Algemene Plaatselijke Verordening Wijk bij Duurstede

VoPa: Verordening Paracommercie

DHW: Drank- en Horecawet

Regelgeving	Artikel	Overtreding	Toelichting	Direct optreden	Sanctiemiddel	Indicatie hoogte dwangsom	Begunstigingstermijn (termijn voor het ongedaan maken van de onrechtmatige situatie)	Bestuurlijke boete* (bedragen in euro's); verhoging boete bij recidive binnen 12 mnd	
ALGEMEEN								Natuurlijk persoon of rechtspersoon telt <u>minder dan 50</u> werknemers	Natuurlijk persoon of rechtspersoon telt <u>50 of meer</u> werknemers
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>wel</u> zicht op legalisatie		Last onder dwangsom	€5000,- per week, max € 50.000,-	3 maanden		
DHW	3	Bedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) vergunning	Geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie		Bestuursdwang (sluiting inrichting)		2 weken		
DHW	8	Leidinggevende voldoet niet langer aan een of meerdere aan hem gestelde vereisten	Artikel 31 DHW verplicht in dat geval tot intrekking vergunning		Intrekking vergunning	Niet mogelijk	1 week tot 12 weken, afhankelijk van vereiste	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	10	Inrichting voldoet niet langer aan een of meerdere gestelde inrichtingseisen	Artikel 31 DHW verplicht in dat geval tot intrekking		Intrekking vergunning	Niet mogelijk	1 week tot 12 weken, afhankelijk van inrichtingsaanpassingen	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)

			vergunning						
DHW	12, lid 1 en 2	Verstrekken alcoholhoudende drank in een niet op de vergunning vermelde lokaliteit			Last onder dwangsom	€ 2000,- per overtreiding, max €20.000,-	2 weken		
DHW	13, lid 1	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik elders dan ter plaatse			Last onder dwangsom	€ 2000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag		
DHW	13, lid 2	Verbod verstrekking alcohol voor gebruik ter plaatse in slijtersbedrijf	Slechts toegestaan indien een klant erom vraagt de alcoholhoudende drank eerst te proeven		Last onder dwangsom	€ 5000,- per overtreiding, max € 50.000,-	1 dag		
DHW	14, lid 1	Verbod andere bedrijfsactiviteiten in slijtersbedrijf	In het Besluit aanvulling omschrijving slijtersbedrijf staat welke activiteiten in het slijtersbedrijf zijn toegestaan		Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	2 weken		
DHW	14, lid 2 en 15, lid 1	Verbod kleinhandel in horecalocaliteit of op terras			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	2 weken		
DHW	15, lid 2	Verbod rechtstreekse verbinding tussen slijterij en andere neringruimte voor kleinhandel			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	6 weken		
DHW	16	Verbod automatenverkoop alcohol	M.u.v. hotelkamers		Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag		
DHW	17	Verbod verstrekken alcoholhoudende drank anders dan in gesloten verpakking	Dit geldt voor supermarkten en		Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag		

			slijterijen, niet voor horeca-richtingen					
DHW	18, lid 1 en 2	Verkoopverbod zwak-alcoholische drank anders dan in slijtersbedrijf of levensmiddelenbedrijf voor gebruik elders dan per plaatse			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreding, max € 20.000,-	2 weken	
DHW	18, lid 3	Onderscheid tussen zwak-alcoholhoudende en alcoholvrije dranken ontbreekt in ruimte van het levensmiddelenbedrijf			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreding, max € 20.000,-	2 weken	
DHW	19, lid 1	Verbod op bestel-service sterke drank voor ander bedrijf dan slijtersbedrijf en partijen-catering			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreding, max € 20.000,-	2 weken	
DHW	19, lid 2	Verbod bestel-service zwak-alcoholhoudende drank, behalve vanuit de uitzonderingen genoemd in artikel 19 lid 2			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreding, max € 20.000,-	2 weken	
DHW	20, lid 1	Verkoop alcohol aan persoon < 18 jaar	Bij 3e constatering in 12 maanden: three strikes out (art. 19a DHW)		* Bestuurlijke boete * Tijdelijke ontzegging bevoegdheid verkoop zwak-alcoholhoudende drank door niet DHW-vergunningplichtige detailhandel (ex art 19a DHW; min 1 max 12 wk; three strikes out)			* 1360 * Geen bestuurlijke boete mogelijk bij toepassing van art. 19a DHW (three strikes out). *2720 * Geen bestuurlijke boete mogelijk bij toepassing van art.19a DHW (three strikes out).
DHW	20, lid 2	Persoon < 18 jaar zonder toezicht van persoon 21 jaar of ouder, toegelaten in slijtersbedrijf			Bestuurlijke boete			1360 2720
DHW	20, lid 4	Niet duidelijk aangegeven leeftijdsgrenzen			Last onder dwangsom	€ 750,- per week, max €7500,-	2 weken	680 1360

DHW	20, lid 5	Dronken personen of onder invloed van drugs toegelaten in horeca- en slijtersbedrijf			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	20, lid 6	Onder invloed (dronken of drugs) aan het werk zijn in horeca- en slijtersbedrijf			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	21	Alcohol verstrekken wat tot verstoring openbare orde, veiligheid of zedelijkheid leidt			Last onder bestuursdwang (sluiting alcoholverkoop)		1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	22, lid 1 en 2	Verbod alcoholhoudende drank te verstrekken in tankstations e.d.	i.c.m. art. 25 DHW		Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag		
DHW	24, lid 1 en 2	Geen leidinggevende of vereiste persoon aanwezig in horeca- en slijtersbedrijf			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag		
DHW	24, lid 3	Verkoop alcohol/dienst door personen < 16 jaar			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 uur		
DHW	25, lid 1	Verbod aanwezigheid alcoholhoudende drank behoudens uitzondering			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	2 weken		
DHW	25, lid 2	Verbod nuttiging alcoholhoudende drank ter plaatse, in niet zijnde horecabedrijf, behoudens uitzondering			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag		
DHW	25, lid 3	Verbod alcoholhoudende drank in vervoermiddel, behoudens enkele uitzonderingen			Last onder dwangsom	€ 2.000,- per overtreiding, max € 20.000,-	1 dag	Niet mogelijk door burgemeester (art 44a DHW) wel door NVWA (art 44aa lid 1 DHW)	Niet mogelijk door burgemeester (art 44a DHW) wel door NVWA (art 44aa lid 1 DHW)
DHW	29, lid 3	Vergunning, aanschansel e.d. niet			Last onder dwangsom	€ 500,- per over-	1 week		

		aanwezig in inrichting			treding of per dag max € 5000,-				
DHW	30 jo 21 lid 1 sub d	Vergunninghouder heeft geen melding gedaan van wijziging in inrichting	Imperatieve inbrengingsgrond		Intrekking vergunning	Niet mogelijk		Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	30a, lid 1 jo 31 lid 1 sub d	Geen melding nieuwe leidinggevende of doorhaling gedaan	Imperatieve inbrengingsgrond		Intrekking vergunning	Niet mogelijk	1 week	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	31, lid 1 sub c	Gevaar voor openbare orde, veiligheid of zedelijkheid door voorgedane feiten	Imperatieve inbrengingsgrond		Intrekking vergunning	Niet mogelijk	1 dag	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	31, lid 2	Handelen in strijd met vergunningvoorschriften of regels uit DHW	Facultatieve inbrengingsgrond	Na-dat andere handhaving-instrumenten geen soelaas hebben geboden	* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning		Termijn afhankelijk van omstandigheden concrete geval	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	31, lid 3	Resultaat Wet bibob en minimaal 3x weigering bij inschrijving persoon op aanhangsel	Facultatieve inbrengingsgrond		* Schorsing vergunning (art. 32 DHW) * Intrekking vergunning		Termijn afhankelijk van omstandigheden concrete geval	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	35, lid 1	Zonder ontheffing zwak-alcoholhoudende drank verstrekken			Last onder bestuursdwang (sluiting alcoholverkoop)		1 uur	Niet mogelijk (art. 44a DHW)	Niet mogelijk (art. 44a DHW)
DHW	35, lid 2	Niet voldoen aan beperkingen/voorschriften die gekoppeld zijn aan ontheffing			Last onder bestuursdwang (sluiting alcoholverkoop of alsnog voldoen aan de voorschriften en		1 uur		

					beperkin- gen)				
DHW	35, lid 4	Ontheffing niet aanwezig			Last onder dwangsom	€ 250,- per over- treiding, max € 2500,-	1 dag		
DHW	44	Niet meewerken aan artikel 5:20 Awb			Last onder bestuurs- dwang (af- handelbaar van waar- aan niet meege- werkt wordt)		Zeer kor- te ter- mijn, aange- zien de werk- zaamhe- den door moeten kunnen gaan	Niet mo- ge- lijk (art. 44a DHW)	Niet mo- ge- lijk (art. 44a DHW)
DHW	45	<18-jarige heeft al- cohol op publiek toegankelijke plaats			Strafrechte- lijk (Proces- verbaal)			Niet mo- ge- lijk (art. 44a DHW)	Niet mo- ge- lijk (art. 44a DHW)
PARACOM- MERCIE									
DHW VoPa	DHW: 4; APV: 2:29 lid 3 onder d; VoPa: 3, lid 4	Paracommercieel horecabedrijf houdt zich niet aan de schenktijden voor alcoholhou- dende drank			Bestuurlijke boete			1020	2040
DHW VoPa	DHW: 4; VoPa: 4	Paracommercieel horecabedrijf schenkt alcohol- houdende drank tijdens verboden genoemde bijeen- komsten of boven het maximum aan- tal genoemde bij- eenkomsten			Last onder dwangsom	€ 500	1 dag		
DHW VoPa	VoPa : 3, lid 2	Openlijk aanprijzen van bijeenkomsten van persoonlijke aard.			Last onder dwangsom	€ 250	1 dag		
DHW	4, lid 5	Ontheffing niet aanwezig			Last onder dwangsom	€250,- per overtre- ding, max € 2500,-	2 weken		
DHW	9	Geen registratie van barvrijwilligers of reglement aan- wezig bij paracom- mercieel horecabe- drijf			Last onder dwangsom	€ 250	1 week		

TER- RAS									
APV	2.10. lid 4	Bedrijf exploiteert terras zonder (rechtsgeldige) ontheffing	geen ontheffing		Last onder bestuursdwang		1 dag tot enkele dagen, afhankelijk van situatie; o.a. veiligheid, blokkeren door-gang hulp-diensten		
APV	2.10 lid 3	Overtreding voorschriften voor terras			Last onder dwangsom	€ 500	1 dag tot enkele dagen, afhankelijk van situatie; o.a. veiligheid, blokkeren door-gang hulp-diensten		
EXPLOITATIE									
APV	2.28 lid 1	Horecabedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) exploitatievergunning	Geen vergunning, <u>wel</u> zicht op legalisatie		Last onder dwangsom	€ 750	maatwerk		
APV	2.28 lid 1	Horecabedrijf exploiteert zonder (rechtsgeldige) exploitatievergunning	Geen vergunning, <u>geen</u> zicht op legalisatie		Last onder bestuursdwang		2 weken		
APV	1.4 lid 2	Overtreding voorschriften exploitatievergunning			Last onder dwangsom	€ 500	1 week tot 4 weken, afhankelijk van ernst van feiten		
SLUITINGSTIJDEN									
APV	2.29 lid 4	Horecabedrijf is geopend na sluitingstijd of houdt zich niet aan de regels t.a.v. sluitingstijden			Last onder dwangsom	€ 250,-	1 uur		

APV	2.29 lid 4 io2.30	Horecabedrijf houdt zich niet aan afwijkende slui- tingstijd / tijdelijke sluiting			Last onder dwangsom	€ 500	1 dag tot 1 week		
APV	2.31 b	aanwezigheid be- zoekers in gesloten horecabedrijf			Last onder dwangsom	€ 250	1 uur		